

Diplomová práce představuje analýzu obrazu pražského jara a roku 1968 v české literatuře druhé poloviny 20. století. Zameruje se při tom na problém emblematické redukce, k níž při reprezentaci společenského dení roku 1968 dochází, a analyzuje emblémy, které se na konstrukci literárního obrazu pražského jara v jednotlivých textech podílejí. Analyzovány jsou nejprve texty oficiální literatury sedmdesátých a osmdesátých let, usilující o vytvoření obrazu pražského jara jako období krize v souladu se závěry dokumentu Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po 13. sjezdu KSC a dobovými požadavky na podobu socialistické literatury. Ukazuje se, že v textech oficiální literatury se princip emblematické redukce uplatňuje v hojné míře, v plném souladu s tím, že využití pruhledných sdelení a myšlenkových stereotypu zaručuje textu jednoznačné ctení a dodává mu potřebnou presvedcivost. Emblémy, cerpající ze základních pilíru ideologie doby normalizace (princip třídního boje, kult práce a rodiny apod.), a tudíž opatrené v dobovém kontextu ustáleným významem, hrají v textech oficiální literatury roli při reprezentaci postav, prostoru i celkového dení a podílejí se na prehledném a jasne hodnotove orientovaném vyznení obrazu pražského jara. Analyzované texty literatury exilové a ineditní, mezi než patří jak texty deníkové a vzpomínkové, tak texty s jednoznačnými ambicemi umeleckými, predstavují naproti tomu nejen umelecky, ale i ideologicky diferencované obrazy pražského jara a roku 1968. Při výstavbe literárního obrazu pražského jara a roku 1968 se v nich setkáváme s menším podílem emblematické redukce a s rozmanitým způsobem zacházení s emblémy. Použité emblémy odkazují predevším k určité interpretaci národních tradic a k stereotypnímu pojímání české národní povahy: obdobný motiv se však může stát prostředkem oslavného obrazu pražského jara, ale také obrazu skeptického ci zesmešujícího.